

und Pflanzen in der Bundesrepublik Deutschland. Kilda-Verlag, Greven. 245 ss.). Dlatego w celu właściwej ochrony stanowisk tego chrząszcza potrzebne są intensywne badania nad jego rozmieszczeniem w Polsce oraz nad warunkami życia, które nie zostały w pełni rozpoznane.

Okaz dowodowy znajduje się w zbiorze Pawła SIENKIEWICZA.

Miłosz A. MAZUR, Katedra Biosystemat. UO, Opole

Paweł SIENKIEWICZ, Katedra Ochr. Środ. Przyr. UP, Poznań

515. Nowe stanowiska *Rhysodes sulcatus* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) w Polsce

New records of *Rhysodes sulcatus* (FABRICIUS, 1787) (Coleoptera: Rhysodidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, *Rhysodes sulcatus*, new records, Knyszyn Forest, Pszczyna Forest, Poland.

Rhysodes sulcatus (FABRICIUS) znany jest w Polsce z nielicznych i rozproszonych stanowisk, zlokalizowanych w lasach liściastych i mieszanych o charakterze pierwotnym. Objęty jest ochroną gatunkową i znajduje się w II załączniku Dyrektywy Siedliskowej. W ostatnim 25-leciu w sposób pewny stwierdzony został w: Puszczy Białowieskiej (GUTOWSKI 2001: [W:] GUTOWSKI J., JAROSZEWICZ B. (red.): Katalog Fauny Puszczy Białowieskiej. IBL, Warszawa: 119), Górach Świętokrzyskich (Świętokrzyski PN) (MOKRZYCKI 2007: [W:] BOROWSKI J., MAZUR S. (red.): Waloryzacja ekosystemów leśnych Gór Świętokrzyskich metodą zooindykacyjną. Wyd. SGGW, Warszawa: 148-193; BIDAS, BUCHHOLZ 2007: Wiad. entomol., 26, 4: 289-290), okolicach Hrubieszowa, Beskidzie Niskim i Babiogórskim PN (SIENKIEWICZ 2004: [W:] GŁOWACIŃSKI Z., NOWACKI J. (red.): Polska czerwona księga zwierząt – Bezkręgowce. IOP PAN, Kraków - AR, Poznań: 91-92). Niżej przedstawiono dwa godne odnotowania stwierdzenia *Rh. sulcatus*:

– Puszcza Knyszyńska: rez. „Góra Pieszczana”, oddz. 455b (UTM: FE70), 27 IV – 9 VI 2008 – 9 exx. (7 exx. obserwowano w miejscu zacienionym, a 2 exx. w miejscu nasłonecznionym), leg. R. PLEWA; obserwacje prowadzono w 114-letnim drzewostanie sosnowym na siedlisku lasu mieszanego wilgotnego.

Jest to najbardziej na północ wysunięte w naszym kraju stanowisko omawianego gatunku i jednocześnie pierwsze jego stwierdzenie na Podlasiu (w granicach przyjętych w „Katalogu fauny Polski”).

– Puszcza Pszczyńska: otoczenie rez. „Las Murckowski” (CA56), 3 IV 2009 – 1 ex., leg. P. NIEMIEC; imago obserwowano pod korowiną leżącej brzozy (*Betula pendula* EHRH.) w kompleksie leśnym z 40-letnim drzewostanem, graniczącym bezpośrednio z hałdą węglową. Drzewostan znajduje się na siedlisku lasu mieszanego i tworzą go dęby – *Quercus robur* L. i *Q. petraea* (MATT.), brzoza – *Betula pendula* EHRH., sosna – *Pinus sylvestris* L. i osika – *Populus tremula* L. Ekosystem posiada wyraźne ślady procesu cespityzacji (*Carex brizoides* L. i *Deshampsia caespitosa* L. w runie). Las ten graniczy z rezerwatem przyrody, w którym występuje 150-letni drzewostan rosnący na żyznym siedlisku lasu mieszanego, z dominującym udziałem buka – *Fagus sylvatica* L. i domieszką *B. pendula* oraz *P. sylvestris*, przechodzący w kwaśną buczynę niżową.

Rhysodes sulcatus wykazywany był z Górnego Śląska na przełomie XIX i XX wieku (KUBISZ 2004: [W:] ADAMSKI P. i in. (red.): Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Min. Środowiska, Warszawa, 6: 127-129), ale współczesne występowanie w tej krainie wymagało potwierdzenia. Sądzić także można, że sąsiadujący z miejscem stwierdzenia omawianego gatunku rezerwat przyrody „Las Murckowski”, jest miejscem utrzymywania się jego populacji.

Radosław PLEWA, Zakł. Ochrony Lasu IBL, Sękocin Stary
Paweł NIEMIEC, Katowice

516. Potwierdzenie występowania *Pomatinus substriatus* (Ph. MÜLLER, 1806) (Coleoptera: Dryopidae) w Polsce

Rediscovery of *Pomatinus substriatus* (Ph. MÜLLER, 1806) (Coleoptera: Dryopidae) in Poland

KEY WORDS: Coleoptera, Dryopidae, *Pomatinus substriatus*, new record, Mazowsze Lowland region, Central Poland.

W ramach programu biologicznej oceny jakości środowisk wód płynących Polski, wykonywanej przez poszczególne inspektoraty wojewódzkie i delegatury Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), pobierane były próby makrobezkręgowców. W próbie pochodzącej z Delegatury w Ciechanowie (WIOŚ Warszawa) natrafiono na osobnika bardzo rzadko w Polsce spotykanego gatunku z rodziny Dryopidae – *Pomatinus substriatus* (Ph. MÜLL.). Został on odłowiony na następującym stanowisku:

– Nizina Mazowiecka: Popielżyn (UTM: DD72), N52°36'01,2" E20°36'55,2", 84,9 m n.p.m., rzeka Sona, 26 V 2008 – 1 ex.

Charakterystyka stanowiska: rzeka nieuregulowana o naturalnym charakterze. Szerokość koryta – 9 m, średnia głębokość – 0,6 m. Dno głównie piaszczyste, miejscami z drobnopiękistym żwirem. Brzegi mocno porośnięte krzewami, które dość mocno ją ocieniają. W nurcie występują zanurzone makrofity.

Według danych pomiarowych pochodzących z roku 2008, opublikowanych przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie (http://www.wios.warszawa.pl/portal/pl/19/236/Monitoring_rzek_w_2008_roku.html), ogólny stan wód tej rzeki określono jako zły. Pod względem elementów biologicznych zaliczone zostały do klasy I, a pod względem elementów fizykochemicznych do klasy III. Stan i potencjał ekologiczny określono jako umiarkowany, a stan chemiczny jako dobry. O jakości wód tej rzeki zadecydowały wartości stężeń: tlenu rozpuszczonego, azotynów, fosforu ogólnego i chloru.

Omawiany gatunek był zaliczany wcześniej do rodzaju *Helichus* ERICHSON, 1847 i w prawie całej polskiej literaturze jak do tej pory można go znaleźć pod tą nazwą rodzajową, prócz ostatniego wykazu polskich gatunków z rodziny Dryopidae (PRZEWOŹNY 2004 [W:] BOGDANOWICZ i in. (red.). Fauna Polski. Charakterystyka i wykaz gatunków, I: 134). Stosunkowo niedawno został on przeniesiony do rodzaju *Pomatinus* STURM, 1853 (NELSON 1990: The Coleopt. Bull., 44, 2: 233-234).